

Rom Na-Eguzobe Ọhụ — Nọmba Anọ

Imeghari Esemokwu Ochie Ọhụrụ: Agha Banyere Nkọwa Amụma n'ime Adventism

Jeff Pippenger
2024-08-08

A duruła anyị aka ná ntị tupu oge eruo na a ga-eme ka “esemokwu ochie” dighachi ndu n'ubochi ikpeazu.

“N'akuko ihe mere eme na n'amuma, Okwu Chineke na-egosi ogo ahụ ogologo oge gara n'ihu n'etiti eziokwu na njehie. Agha ahụ ka na-aga n'ihu. Ihe ndi diworo, a ga-emeghachi ha ozo. A ga-akpalite esemokwu ochie ozo, ma ozizi oheru ga-anogide na-aputa.” Selected Messages, book 2, 109.

N'uzo na-apughị izere ezere, esemokwu ochie ndi ahụ bu mgbalị Setan imebi oru Rome nke Oge A, n'ihu na o bu Rome nke ikpeazu-ubochi nke papal na-eme ka oheru ahụ guzosie ike. E nwere otutu ihe atụ nke eziokwu a n'akuko ihe mere eme nke Adventism. Nke mbu bu esemokwu di n'etiti ndi Protestant na ndi Millerite dika e gosiri ya n'elu chaati ndi pionia nke 1843. Naani ntuka di n'elu chaati ndi pionia nsọ nke 1843, nke “Onyenwe anyi duziri ma kwesighi igbanwe,” nke na-abughị ntuka kpomkwem nye eziokwu amuma nke okwu Chineke, bu ngosiputa nke esemokwu di n'etiti ndi Millerite na ndi Protestant nke oge ahụ. Ndi Protestant kowara “ndi ohi nke ndi gi” nke Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri na anọ, dika Antiochus Epiphanes, ebe ndi Millerite maara na o bu Rome.

“164 Onwu Antiochus Epiphanes, onye, n'ezie, eguzoghị imegide Onyeisi nke ndi isi, ebe o nwuolari afọ 164 tupu a mụo Onyeisi nke ndi isi.” 1843 Pioneer Chart.

Mgbe nke ahụ gasiri, e nwere esemokwu n'etiti James White na Uriah Smith banyere njirimara ziri ezi nke “eze nke ugwu” n'isi nke iri na otu nke Daniel. James ziri ezi n'imata “eze nke ugwu” n'amaokwu ikpeazu nke Daniel iri na otu dika Rom nke ndi popu, ma o bu dika m na-akpo ya, Rom nke oge a. Smith kwusiri ike na “eze nke ugwu” nke Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri atọ na isii, bu France nke ekweghi na Chineke.

“AMAOKWU 36. Eze ahụ ga-emekwa dika ochicho ya si di; o ga-ebulikwa onwe ya elu, mee onwe ya nukwu kariya chi o bula, o ga-ekwukwa okwu di itunanya megide Chineke nke chi niile, o ga-enwekwa oganihu ruo mgbe iwe ahụ ga-emezu; n'ihu na a ga-emezu ihe ahụ e kpebiri.”

“Eze a e webatara n'ebe a apughị iputa otu ike ahụ e kpoturu n'ikpeazu; ya bu, ike popu; n'ihu na nkowa ndi ahụ agaghị adabara ma o buru na e tinye ha n'oru n'ahụ ike ahụ.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 292.

Smith tinyere “nkowa nke onwe ya” mgbe o kwuru, “Eze a e webatara ebe a apughị iputa otu ike ahụ a kpoturu aha ikpeazu; ya bu, ike papal; n'ihu na nkowaputa ndi ahụ agaghị adabara ma o buru

na e tinye ha n'orụ n'ebe ike ahụ nọ.” Okwu Chineke adighi ada mba mgbe o bula, o bukwa mmejo n'usoro utosusu iji jiri aro mmadu gonari doro anya nhazi utosusu nke akuku Akwukwo Nso a. Amaokwu ahụ na-ekwu, “ma eze ahụ,” nke na-achọ ka eze a na-akowaputa buru otu eze ahụ e gosiputara n'akuku gara aga. Enweghi ihe akaebe obula banyere eze ohuru, Smith na-ekwuputakwa na “otu ike ahụ a kpoturu aha ikpeazu” bu “ike papal.” O na-ekweta n'akwukwo ya na site n'amaokwu nke iri ato na otu ruo n'amaokwu nke iri ato na ise bu ike papal, ma ebe enweghi ihe akaebe o bula n'usoro utosusu nke na-akowa eze ohuru n'amaokwu nke iri ato na isii, o na-arụ uka naani na amaokwu ndi na-eso amaokwu nke iri ato na ise anaghi anochite anya agwa amuma nke ike papal. Ya mere, o na-etinye echiche nke ya gbasara France.

Mgbe Smith bjara n'amaokwu nke iri ano, ntoala amuma na-ezighi ezi nke o wulitere site n'ikowa nkeonwe ya na-amanye ya ikowaputa agha nke akuku ato, nke, site n'echiche ya, na-amata eze ndida dika Ijpt, onye n'amaokwu ahụ “na-akpagide” France, ma Turkey ka o na-amata dika eze ugwu, onye kwa na-abia imegide France. Nkwa mmadu ahụ agbakwunyere na-ewu udi amuma nke na-eme ka Smith na-amata Armagedon nkiti, ebe Turkey na-aga ije ruo Jerusalem, na-akara mmechi nke oge nleghari mmadu mgbe Michael guzoro. E dere otutu akwukwo n'akuko ihe mere eme nke Adventism nke n'uzo ziri ezi na-amata ugha nke iji ya ruo oru otu a.

O bughị nzube nke isiokwu a ikwu banyere mkpuru nke nkwa onwe Uriah Smith, kama naani ikowaputa esemokwu bilitere mgbe o malitere ikwalite nkwa onwe ya; n'ih na, ka James White na-emegide echiche aghugho ya, o ghoro ahiri ozo nke esemokwu n'ime Adventizim, ebe a wakporo njirimara ziri ezi nke Rom site n'itinye ya n'oru n'uzo ugha.

E nwekwara esemokwu ahụ toro ogologo banyere “ihe a na-eme kwa ubochi” n'akwukwo Daniel, mgbe Adventizim Laodisia nabatara echiche Protestant nke ndapu n'ezio-oku nke na-akowa “ihe a na-eme kwa ubochi” n'akwukwo Daniel dika ozi ije-ozi ebe nso nke Kraist, n'imegide eziooku ntoala e guzobere na “ihe a na-eme kwa ubochi” bu ihe nnochianya nke Rom ndi ogo mmuo.

“Mgbe ahụ, ahuru m gbasara ‘nke kwa ubochi’ (Daniel 8:12) na okwu ahụ bu ‘aja’ bu ihe amamihe mmadu tinyere, na o bughị nke akuku Akwukwo Nso ahụ, nakwa na Onyenwe anyi nyere echiche ziri ezi banyere ya nye ndi kposara mkpu awa ikpe ahụ. Mgbe idi n'otu di, tupu 1844, o foro nke nta ka mmadu nile di n'otu n'echiche ziri ezi banyere ‘nke kwa ubochi’; ma n'ime mgbagwoju anya kemgbe 1844, anabatala echiche ndi ozo, ochichiri na mgbagwoju anya esokwala ya. Oge abughi ule kemgbe 1844, o gaghikwa abụ ule ozo ma oli.” Early Writings, 74.

N'oge ogwugwu, n'afọ 1989, mgbe ekpughere amaokwu isii ikpeazu nke Daniel iri na otu, e wee mata eze ugwu ahụ di ka Rom nke papacy, dika James White si kwaa na mbu n'esemokwu ya na Uriah Smith. White tinyere n'oru usoro nke “ahiri n'elu ahiri” mgbe o na-aza njehie Smith. White ruru uka na o buru na ike ikpeazu a nochiri anya ya na Daniel abuo, na ike ikpeazu a nochiri anya ya na Daniel asaa, na ike ikpeazu a nochiri anya ya na Daniel asato, bucha Rom, mgbe ahụ site n'ahiri ato nke ndi ama, ike ahụ nke na-abia na njedebe ya na Daniel iri na otu bu Rom, o bughị Turkey dika Smith siri kwuo.

Ngaghari amuma nke mmuo-ozu nke ato nke malitere n'afu 1989 zutere, obere oge ka Septemba 11, 2001 gasiri, esemokwu gbasara Joel isi nke mbu. N'ime amaokwu ise mbu, ndi akaebe abuo—nke mbu nke ogbo di iche iche, emesia nke umu ahuhu—na-akowaputa mbibi na-aga n'ihu nke Rom wetara n'elu Adventizim. “Ndi anuruma” n'amuma dika Aisaja siri kwuo bu “ndi ikom nleli nke na-achi Jerusalem.” Ha na-eteta n'ogbo nke ano na nke ikpeazu. Mbibi a na-aga n'ihu bu mbibi ime mmuo, n'ihu na o na-ekwu maka Jerusalem nke ubochi ikpeazu, ma site na nnupuisi nke 1863 gaa n'ihu, Ndi Adventist ubochi nke asaa nke Laodisia nwayo nwayo nunyere n'ozizi nke Rom.

Okwu nke Onyenwe anyi nke biakwutere Joel nwa Petuel. Nuru nke a, unu ndi agadi, tinyekwanu nti, unu niile ndi bi n'ala a. O meela nke a n'ubochi unu, ma o bu obuna n'ubochi ndi nna unu? Koro ya umu unu, umu unukwanu akoro umu ha, umu hakwa akoro ogbo ozo. Nke igurube nkiti hapuru ka igurube rie; nke igurube hapuru ka ikpuru rie; nke ikpuru hapuru ka urukurububa rie. Tetanu, unu ndi anuruma, kwanu akwa; tie mkpu, unu niile ndi na-anu mmanya, n'ihu mmanya ohuru ah; n'ihu na e siwo ya nonu unu wepu. Joel 1:1–5.

Mgbe nnukwu ulo ndi di na Obodo New York dara, a ghotara na mmiri ozuzo nke ikpeazu amalitela “ifesa,” nakwa na esemokwu nke Habakkuk isi nke abuo, nke mezuru n'akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, amalitela ozo. Esemokwu ah bu gbasara ezi usoro amuma.

Aga m eguzo n'ebe nche m, m ga-edokwa onwe m n'elu ulo nche, m ga-elekwa anya ihu ihe O ga-agwa m, na ihe m ga-aza mgbe a bara m mba. Onye-nwe-anyi wee zaa m, si, Dee ohu ah, meekwa ka o doo anya n'elu mbadamba, ka onye na-agu ya wee gbaa oso. N'ihu na ohu ah ka bukwa maka oge a kara aka, ma n'ogwugwu ya o ga-ekwu okwu, o gaghikwa agha ugha: obuna ma o buru na o egbu oge, chere ya; n'ihu na o ga-abia n'ezie, o gaghie egbu oge. Lee, mkpuru obi ya nke e buliri elu adighi akwu oto n'ime ya: ma onye ezi omume ga-adi ndu site n'okwukwe ya. Ee kwa, n'ihu na o na-emehie site na mmanya, o bu nwoke di nganga, o dighikwa ano n'ulo, onye na-eme ka aguu ya saa mbara dika ala mmuo, o dikwa ka onwu, a pughikwa imeju ya afu; kama o na-achikotara onwe ya mba niile, na-akwakobakwa onwe ya ndi mmadu niile. Habakkuk 2:1–5.

Nnwale nke Habakkuk isi nke abuo gosiputara n'udi nnwale nke mmeghari nke puku nari otu na iri ano na ano, nke bidoro mgbe mmuo ozi di ike nke Mkpughe isi nke iri na asato si n'elugwe ridata na Septemba 11, 2001. Mgbe ah esemokwu malitere n'etiti ndi guzoro n'elu ntoala nke Adventism nke e gosiputara n'elu chaati ndi osu uzo nke 1843, na ndi ah bu ndi, n'ime Habakkuk, “site n'mmanya” mehiere iwu, ndi bukwa “ndi anuruma” nke Joel, ndi ah mesiri “tetara,” naani ka e wee bepu “mmanya ohuru” nonu ha.

Okwu Hibru a sughariri “abara mba” n'amaokwu nke mbu putara “ruritara uka na”. E gosiputara arumuka e nyere ndi nche Millerite n'elu chaati ndi osu uzo nke 1843, bu nke e meputara nonwa Mee nke 1842 n'ime mmezu nke amaokwu ndi a. Otu igwe ndi biri site n'okwukwe ha no n'esemokwu banyere ozi eziokwu amuma nke di ugbu a maka oge ah, ya na igwe ozo nke mehiere site n'anya-vin. Ndi ah bu ndi anuruma nke Joel, ndi na-eteta hu na e bipula mmanya ah, nke bu akara nke ozizi, nonu ha. Ha bu ndi anuruma nke Ifrem nke Aisaja, ndi na-achi Jerusalem ma ghara inwe ike igota akwukwo ah nke e mechiri emechi.

Ahụhụ ga-adiri okpueze nke nganga, ndi mmanya nke Ifrem, ndi ima mma ha di ebube bu ifuru na-agwu agwu, ndi no n'elu isi ndagwurugwu ndi bara uba nke ndi mmanya meriri! Lee, Onyenwe anyi nwere otu onye di ike ma sie ike, onye di ka oke ifufe nke akw mmiri igwe na oké ifufe mbibi, di ka idei mmiri nke mmiri di ike na-ejubiga oké, ga-eji aka tuba ya n'ala. Okpueze nke nganga, ndi mmanya nke Ifrem, ka a ga-azopia n'okpuru ukwu.... Kwusinu onwe unu, juokwanu anya; tienu mkpu, bekwanu akwa: ha nubigara mmanya oké, ma o bughu n'ihhi mmanya; ha na-ama jijiji, ma o bughu n'ihhi ihe onunu siri ike.... Ya mere nurunu okwu nke Onyenwe anyi, unu ndi na-akwa emo, ndi na-achi ndi a no na Jerusalem. N'ihhi na Onyenwe anyi awusawo n'elu unu mmuo nke nnukwu ura, O mechikwokwa anya unu: ndi amuma na ndi isi unu, ndi ohu uzo, ka O kpuchiworo. Ma ohu nke ihe nile aghowo nye unu dika okwu nke akwukwo a kara akara, nke ndi mmadu na-enyefe onye mutara akwukwo, na-asi, Biko, guo nke a: o si, Apughu m; n'ihhi na e kara ya akara: E nyefekwakwa akwukwo ahụ n'aka onye na-amaghi akwukwo, na-asi, Biko, guo nke a: o si, Amaghi m akwukwo. Aizaya 28:1-3, 14; 29:9-12.

Arumuka nke Habakuk n'etiti ndi anuruma nke Ifrem na ndi na-eje ije site n'okwukwe n'Okwu amuma nke Chineke ka a kwara kpomkwem di ka arumuka banyere usoro ziri ezi megide usoro na-ezighi ezi n'igba-ama-ama Aizaya, n'ihhi na Aizaya na-akowa na o bu usoro nke "ahiri n'elu ahiri" na-eme ka ndi anuruma suo ngongo ma banye n'ogbugba-ndu nke onwu.

Ma ha onwe-ha eziewokwa n'uzo n'ihhi mmanya, sitekwa n'ihhe-onunu siri ike ha ahapwo uzo; onye-nchu-aja na onye-amuma eziewo n'ihhi ihe-onunu siri ike, mmanya elowowo ha, ha ahapwo uzo n'ihhi ihe-onunu siri ike; ha na-ehie uzo n'ohu, ha na-aso ngongo n'ikpe. N'ihhi na tebul niile juputara n'ogbogbo na unyi, nke mere na o dighi ebe di ocha. Onye ka o ga-akuziri ihe omuma? Onye kwa ka o ga-eme ka o ghota ozizi? O bu ndi a kwusiri ara ehi, ndi a doputara n'ara? N'ihhi na iwu ga-adikwasu iwu, iwu n'elu iwu; ahiri n'elu ahiri, ahiri n'elu ahiri; ebe a ntakiri, ebe ahụ ntakiri: N'ihhi na o ga-eji egbugbere onu nsughari-okwu na asusu ozo gwa ndi a okwu. Ndi o siri ha, Nke a bu izu-ike nke unu ga-eji mee ka onye ike gwuru zuo ike; nke a kwa bu ume ohuru: ma ha achoghi inu. Ma okwu Jehova ghoro ha iwu n'elu iwu, iwu n'elu iwu; ahiri n'elu ahiri, ahiri n'elu ahiri; ebe a ntakiri, ebe ahụ ntakiri; ka ha wee jee, daa azu, gbajie, buru ndi e tinyere n'onya, ma jide ha. Ya mere nurunu okwu Jehova, unu ndi ikom na-akwa emo, ndi na-achi ndi a no na Jerusalem. N'ihhi na unu ekwuwo, Anyi emeela ogbugba-ndu na onwu, anyi na Sheol kwa enweela nkwekorita; mgbe ihe-otiti na-erubiga oké ga-agabiga, o gaghị abiakwasu anyi: n'ihhi na anyi emeela ugha ebe mgbaba anyi, n'okpuru aghughu ka anyi zoro onwe anyi. Aisaja 28:7-15.

Mgbe ahụ, Aizaya kwara ihe Chineke tinyere n'ime esemokwu Habakuk nke ga-eweta ikpe n'elu ndi anuruma, ma o bu nkume ntoala ahụ, "oge asaa" nke Levitikos iri abuo na isii, nke bu amuma oge mbu Gabriel na ndi mmuo ozi duru William Miller ighota.

Ya mere, otu a ka Onye-nweanyi Jehova kwuru, Lee, ana M etinye na Zayon nkume ibu ntoala, nkume a nwalere anwa, nkume nkuku di oké onu ahia, ntoala siri ike: onye kweere agaghị eme oso oso. Ikpe kwa ka M ga-eji eriri tuo, ezi omume kwa ka M ga-eji udọ plom tuo: akw mmiri igwe ga-ekpochapu ebe mgbaba nke ugha, mmiri ga-ejukwa ebe izo ezo. Ogbugba ndu unu na onwu ka a ga-emebi, nkwekorita unu na hel agaghikwa eguzo; mgbe ihe otiti na-ejubiga oké

ga-agabiga, mgbe ahụ unu ga-azọpịa n'okpuru ya. Aịsaja 28:16–18.

N'oge na-adịghị anya mgbe Onyenwe anyị duru ndị Ya laghachi n'uzọ ochie, malite n'ụbọchị Septemba 11, 2001, e nwere otu igwè ndị sonyere n'ime mmegharị ahụ kpebiri na ụmụ ahụhụ anọ nke Joel nọchiri anya Alakuba nke Ahụhụ nke atọ. Mgbe e meghere ndị Chineke nọ n'ogbo ikpeazụ ahụ usoro “ahiri n'elu ahiri,” a matara otu iwu isi nke amuma. Iwu ahụ bụ itinye amuma n'orụ ugboro atọ, ma igwè ahụ nke kpebiri na ogbo anọ nke Joel nọchiri anya Alakuba nke Ahụhụ nke atọ, ji njehie tinyin iwu ahụ nke itinye amuma n'orụ ugboro atọ jji kwado itinye ya n'orụ nke ha nke na-ezighi ezi.

Mgbe ahụ, n'oge afọ 2014, e kwere ka Setan bata n'ime mmegharị a site n'usoro omume “woke” nke ndị mmekọahụ nwoke na nwoke, nke si na Great Britain na Australia pụta, bụ nke dabeere mwakpo ya n'elu nkowa ụgha banyere akukọ ihe mere eme nke e gosiri na Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke mbụ ruo nke iri na ise. Ndị ndu na-akwado mmekọahụ nwoke na nwoke ndị batara n'ime mmegharị a ma wakpoo ya, n'ikpeazụ kwusiri ike na Adventism kwesiri iriọ pope nke Rome mgbaghara, n'ih na, dika ha siri kwuo, o boro onye iro Kraist, ya bụ, pope nke Rome, ebubo ụgha. Ebumnobi nke mwakpo a bụ igbu mmegharị ahụ, ma n'isi ya, ime ka e nwee mgbagwoju anya n'elu kpomkwem akukọ Akwukwọ Nso ahụ (Daniel 11:1–15) ebe e ji amata “ndi ohi nke ndi gi.”

Esemokwu ndi a niile bụ mgbali Setan mere jji mebie nghota nke akara nke Rom onye popu. Di ka onye kacha amamihe n'etiti ndi mmadu niile biri ndu kwuru, o dighi ihe oheru di n'okpuru anyanwu. Taa, esemokwu ahụ dabere ozo n'imata Rom, nke e sere dika “ndi ohi nke ndi gi.” Nkowa oheru ahụ nke onwe onye na-ekwu na “ndi ohi nke ndi gi” bụ United States, ma n'ime ime nke a, o doro anya na ha amaghi na nke a bụ otu esemokwu ahụ kpomkwem dika esemokwu mbu nke di n'etiti ndi Millerite na ndi Protestant, nakwa ilu ochie a na-ako na o bụ onye ode nari afọ nke iri na isii, John Heywood, kwuru, nke na-asi, “O dighi onye kpuru isi dika ndi na-achoghi ihu.” Udi ozo nke ahirjokwu ya bụ, “O dighi onye nti chiri dika ndi na-achoghi inu.” O yikariri ka otutu ndi amaghi na a na-ako ahirjokwu a na o bụ Heywood kwuru ya, ma o bukwa na ha aghotaghi na ahirjokwu Heywood sitere n'Akwukwọ Nso, n'ebe ndi di ka nke a huru n'akwukwọ Jeremiah na Isaiah, nke Jizos kwughachiri na Agba Oheru.

Ugbu a, nu nke a, unu ndi nzuzu na ndi enweghi nghota; ndi nwere anya ma ha anaghi ahụ ụzo; ndi nwere nti ma ha anaghi anu ihe. Jeremaya 5:21.

Ndi “ajo” nke Daniel na “amaghi ihe” nke Matiu bụ ndi na-adighi aghota “mmuba nke ihe omuma” ahụ. Mmuba nke ihe omuma ahụ n'afọ 1989 bụ, n'isi okwu, imata na amaokwu isii ikpeazu nke Daniel isi nke iri na otu na-egosi mbilite ikpeazu na odida nke ike papal, ma o bụ, dika m kporo ya, Rom nke Oge A. Amaokwu ndi ahụ na-akowaputa United States, ma naani mmekorita United States na ike papal ahụ. A na-eme ka ndi “ajo” na ndi “amaghi ihe” puta iche n'ebe ndi “amamihe” no, ndi amamihe nke ubochi ikpeazu nwekwara nghota banyere mmuba nke ihe omuma ahụ n'afọ 1989. Ndi amaghi ihe bụ ndi nwere anya ma ha anaghi ahụ ụzo, ndi nwekwara nti ma ha anaghi anu ihe.

Anukwara m olu nke Onyenwe anyi, na-asi, Onye ka M ga-ezi, onyekwa ga-aga n'ih anyi? M wee si, Lee m; ziga m. O wee si, Gaa, gwa ndi a, Nunu n'ezie, ma unu aghotakwala; hunu

n'ezie, ma unu aghotaghị. Mee ka obi nke ndị a maa abụba, meekwa ka ntị ha dị aro, mechiekwa anya ha; ka ha ghara iji anya ha hụ, ma jiri ntị ha nụ, ma jiri obi ha ghota, ma laghachi, ka a gwoọ ha. Aịsaja 6:8–10.

Ndị a na-agwa okwu na Aịsaja isi nke isii, bụ ndị na-ekwuputa na ha nọ n'ozu "eziokwu ugbu a" nke bjara n'ubochi Septemba 11, 2001, n'ihu na Aịsaja isii na-akowa akuku ahụ dị ka nke na-eme mgbe "uwa juputara n'ebube nke Onyenwe anyi." E mere ka uwa nwee ihè site n'ebube Chineke mgbe mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato siri n'eluigwe rịdata, mgbe a tudara nnukwu ulo nile nke New York City n'ala site n'imetu aka sitere n'aka Chineke.

N'afọ eze Uzaya nwuru ka m hurukwa Onyenweanyi ka O nọ odu n'ocheeze, di elu ma ewelie Ya elu, uwe-Ya na-adokpu juputara n'ulo nsọ. N'elu Ya ka ndi serafim guzo: onye o bua nwere nku isii; o jiri abuo kpuchie ihu ya, jiri abuo kpuchie ukwu ya, jiri abukwa feeghari efeghari. Otu wee kpokuo ibe ya, si, Nso, nsọ, nsọ, ka Jehova nke ndi agha di: uwa nile juputara n'ebube Ya. Ogidi onu uzọ ahụ wee maa jijiji n'olu onye ahụ kporo nku, ulo ahụ wee juputa n'anwuru oku. Aizaya 6:1–4.

Nwanneanyi White jikotara nkwusa nke mmuo ozi ahụ na ihe omume nke na-egosi mgbe mmuo ozi ahụ nke Mkpughe isi nke iri na asato ga-eji ebube ya juputa uwa.

"Mgbe Chineke na-achọ izipu Aizaja ka o were ozi gaa n'ebe ndi Ya nọ, O buru uzọ kwe ka onye-amuma ahụ lee n'ohu anya banye n'Ebe Kasị Nso di n'ime ebe nsọ ahụ. Na mberede, onu uzọ ama na akwa-nkebi nke di n'ime ulo nsọ ahụ yiri ka e welitere ha elu ma o bu dopu ha n'azu, e wee kwe ya ka o leba anya n'ime, n'ebe ahụ kasị nsọ, ebe obuna ukwu onye-amuma ahụ agaghị aba. N'ihu ya, ohu banyere Jehova ka e mere ka o hụ, ka O nọ odu n'ocheeze di elu ma e buliri ya elu, ebe uwe ebube Ya juputara ulo nsọ ahụ. Gburugburu ocheeze ahụ ka ndi serafim nọ, di ka ndi nche gburugburu Eze ukwu ahụ, ha na-enwukwa ebube ahụ nke gbara ha gburugburu. Ka abụ ha nke otuto na-ada uda n'olu miri emi nke ife ofufe, ogidi ndi nke onu uzọ ama ahụ mara jijiji, di ka a ga-asị na ala oma jijiji kpaliri ha. Site n'egbugbere onu ndi mmehie emerughị emeru, ndi mmuo ozi ndi a wusara otuto Chineke. 'Nso, nsọ, nsọ, bụ Onyenwe anyi nke usuu ndi agha,' ka ha tiri mkpu; 'uwa nile juputara n'ebube Ya.' [Lee Aizaja 6:1–8.]"

"Ndi serafim ndi gbara ocheeze ahụ gburugburu juputara n'itu egwu nsọ nke ukwu ka ha na-ele ebube Chineke anya, nke mere na ha adighi obuna otu ntabi anya ele onwe ha anya n'imasị onwe ha. Otuto ha bu nke Onyenwe ndi agha. Ka ha na-ele n'odinihu anya, mgbe uwa dum ga-eju n'ebube Ya, a na-ekwughachi abụ mmeri ahụ site n'otu gaa n'aka nke ozo n'ukwe di utu, 'Nso, nsọ, nsọ, bụ Onyenwe ndi agha.'" Gospel Workers, 21.

Aịsaja, dika onye na-anochi anya ndi nke Chineke n'oge akara ahụ nke malitere na Septemba 11, 2001, natara ozi iji buru gaa n'ebe otu ndi mmadu nọ ndi nwere anya, ma ha ahoputaghị ihu, ma nwekwaa ntị, ma ha ahoputaghị inu ihe. Jisos, dika Alfa na Omega, na-egosi njedebe nke oge akara nke narị puku iri anọ na anọ ahụ, n'itunyere ya na mmalite ya. N'ogwugwu ya a ga-enwekwa ozo onye ozi Aịsaja na-anochi anya ya, onye ga-eburu otu ndi mmadu ozi, bu ndi na-ahoro ighara ihu na inu. Ozi ahụ ga-eweta ikpezu nsachapu nke narị puku iri anọ na anọ ahụ. Ozi ahụ bu okwu nile nke Eziokwu, nke a na-ebute site n'aka ama amuma nke Chineke. Ama amuma ahụ bu "ohu" ahụ

nke a na-eme ka o guzosie ike site n'ike ahụ e ji “ndị ohi nke ndị gị” nọchianya.

N'isiokwu na-esonụ anyị ga-ewere nke ọ bụla n'ime esemokwu ndị a ma dọkwasi ha n'elu ibe ha n'uzo ahiri-n'elu-ahiri. Ahiri ndị Millerite, ahiri Smith na White, ahiri “daily”, ahiri “eze nke ugwu” n'afọ 1989, ahiri umu ahuhu nke Joel na esemokwu di ugbu a. Esemokwu isii ochie, ndi, mgbe a na-ele ha n'uzo ahiri-n'elu-ahiri, na-akwado nke oma eziokwu nke esemokwu mbu ahụ nke a na-anochi anya ya n'elu chaati ndi osu uzo nke 1843. Eziokwu ahụ bu na Rom bu “ndi na-apunara ndi gi ihe”, ndi na-ebuli onwe ha elu, ndi na-adakwa, ma na-eme ka ohu ahụ guzosie ike.

“Ahụwo m na aka Onyenwe anyị duziri eserese 1843 ahụ, nakwa na a gaghị agbanwe ya; na onụ ogugu ndi ahụ di ka O chorọ ka ha di; na aka Ya dikwasiri ya ma zoo njehie di n'ime ufodu n'ime onu ogugu ndi ahụ, nke mere na o dighi onye puru ihu ya, ruo mgbe ewepuru aka Ya.” Early Writings, 74.

Iju eziokwu ndi di n'elu chart ahụ bu n'otu oge ahụ iju ikike nke Mmuo nke Amuma, ma chart ahụ na-egosi na o bu Rome, o bughị United States, na-eme ka “ohuhu” ahụ guzosie ike, nke bu ohu ahụ Solomon na-akuziri anyi na, ma o buru na “ohu” ahụ adighi, ndi Chineke ga-ala n'iyi.

“Setan na-adigide adigide na-etinye ihe ugha n'onodu eziokwu—iji duga ndi mmadu puo n'eziokwu. Aghugho ikpeazu nke Setan ga-abu ime ka ama nke Mmuo nke Chineke ghara inwe ike o bula. ‘Ebe ohu na-adighi, ndi mmadu na-ala n'iyi’ (Ilu 29:18). Setan ga-eji amamihe aghugho ruo oru, n'uzo di iche iche na site n'aka ndi oru di iche iche, iji mebie ntukwasị obi nke ndi fodurunu nke Chineke nwere n'ama eziokwu ahụ.”

“A ga-ebunye udi ikposi megide Ama ndi ahụ nke sitere n'aka Setan. Oru Setan ga-abu ime ka okwukwe nke uka di n'ime ha maa jijiji, n'ihie nke a: Setan agaghị enwe uzo doro anya otu a isi webata aghugho ya ma kee mkpuruobi n'ime nduhie ya, ma o buru na a na-ana nti n'ido aka na nti, na iba mba, na ndumodu nke Mmuo nke Chineke.” Selected Messages, book 1, 48.

“Onye na-ahụ ihe di n'okpuru ihe na-aputa n'ezie, onye na-agukwa obi mmadu nile, na-ekwu banyere ndi ahụ natara nnukwu ihè, si: ‘Ha anaghị ahuhu ma o bu ju anya n'ihie onodu omume oma na nke ime mmuo ha.’ Ee, ha ahoro uzo nke onwe ha, mkpuruobi ha nwekwara mmasi n'ihie aru ha. Mu onwe M ga-ahorokwa aghugho ha, M ga-emekwa ka ihe ndi ha na-atu egwu bjakwasị ha; n'ihie na mgbe M kporo, o dighi onye zara; mgbe M kwuru okwu, ha egeghi nti: kama ha mere ihe ojoo n'ihu Anya M, ha horokwa ihe ahụ nke na-atoghi M uzo.’ ‘Chineke ga-ezigakwa ha aghugho di ike, ka ha wee kwere ugha,’ n'ihie na ha anabataghị ihunanya nke eziokwu ahụ, ka e wee zoputa ha,’ ‘kama ha nwere mmasi n'ajo omume.’ Aizaya 66:3, 4; 2 Tesalonika 2:11, 10, 12.

“Onye Ozizi nke eluigwe juru, si: ‘Olee aghugho ka ukwu nke puru irafu uche karịa ime ka mmadu chee na i na-ewu ulo n'elu ntola ziri ezi nakwa na Chineke na-anabata oru gi, ebe n'eziokwu i na-eme otutu ihe dika amamihe ndorondoro nke uwa si di ma na-emehie megide Jehova? Ewoo, o bu nnukwu aghugho, nduhie na-adoro adoro, nke na-achikwa uche mgbe ndi mmadu ndi marala eziokwu n'otu oge gara aga na-emehie site n'itu udi nke nsopuru Chineke dika mmuo na ike ya; mgbe ha na-eche na ha bara ogaranya ma baa uba n'ihie onwunwe ma o

dighi ihe ha na-achọ, ebe n'ezikwu ha na-achọ ihe niile.”” Testimonies, olu nke 8, 249, 250.